

De ringmus (*Passer montanus*)

Zeg niet te gauw, het is weer een... mus. De ringmus lijkt goed op de gewone huismus, maar er zijn toch vele verschillen.

Herkenning

De ringmus is te herkennen aan zijn witte wang met zwarte vlek erop, zijn kastanjebruine kruin en de smalle, witte halsband die hij in zijn nek heeft. Ook heeft hij onder zijn snavel een zwarte bef, die niet doorloopt tot op zijn borstkas, maar stopt ter hoogte van de witte halsband. Hij is zuiverder getekend dan de huismus. De ringmus (14 cm) is ook iets kleiner dan de gewone huismus (16,5 cm) en in tegenstelling tot deze laatste soort, is er geen uiterlijk verschil waar te nemen tussen de mannetjes en de wijfjes.

Gewone huismus mannetje

Biootoop

De ringmus houdt van kleinschalig cultuurlandschap met knotwilgen, elzen, hakhout en boomgaarden. Ringmusen zijn holenbroeders en moeten het dus hebben van boomholtes en spleten in gebouwen. Hagen en doornige

struiken zijn een must in de onmiddellijke omgeving van de nestlocatie. Meidoorn is ideaal voor onze kleine gevederde vriend. De soort heeft de gewoonte om vanuit een struik korte voedselvluchten te maken en dan snel terug in de struik te duiken.

Voortplanting

Het legsel van de ringmus bestaat uit drie tot zes fijngeklepte, witte en glanzende eieren. Het wijfje broedt meestal twee- tot viermaal per jaar en neemt het uitbroeden van de eieren volledig voor haar rekening. Ringmusen blijven ook partners voor het leven. Paartjes kunnen zowel een eigen plekje zoeken, of in groepjes van 10 tot 50 koppels een kleine broedkolonie opstarten, waarbij ze dicht bij elkaar vertoeven.

Juvenile ringmus

Voedsel

De ringmus is voornamelijk een zaadeter die zijn dieet in de zomer aanvult met insecten. In de winter vind je hem vaak terug op voederplakjes of in groep op graanvelden. De techniek die de ringmussen hierbij toepassen, staat bekend als "roller feeding" waarbij ze van achteraan in de groep steeds de eersten vliegend voorbijsteken. Met enige verbeelding zie je hier dan een lus die zich al rollend voortbeweegt.

Status

De ringmus staat als "niet bedreigd" op de internationale Rode Lijst van de IUCN, alleen al omdat de vogel een reusachtig groot verspreidingsgebied heeft dat reikt van Europa tot Azië. In Vlaanderen staat de ringmus echter op de rode lijst als zijnde "achteruitgaand" en na tellingen dit jaar door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, zal de ringmus gecategoriseerd worden als "ernstig bedreigd". De toekomst ziet er dus niet zo denderend uit voor deze kleine vogel.

Geel: Alleen broedgebied. Groen: Standvogel. Lichtblauw: Wintergast
Kaartje: Wikipedia

De ringmus telt negen ondersoorten. De *Passer montanus montanus* is de ringmus die bij ons voorkomt.

Wat kunnen we doen?

De ringmus is een regelmatige gast op de voedertafel in de tuin. Vooral zonnebloempitten en gemengd zangvogelzaad zijn in de winter erg in trek.

Richt je tuin ringmusvriendelijk in door bijvoorbeeld een dichte haag met inheemse doornige struiksoorten aan te planten, zoals meidoorn en sleedoorn. Deze haag biedt een uitstekende beschutting tegen een foeragerende roofvogel. Hang enkele mussennestkasten op in de buurt en zorg voor voldoende rommelige hoekjes in de tuin.

Enkele weetjes

* In haar verovering van de Oude Wereld vanuit haar vermoedelijke bakermat - de vallei van de Gele Rivier in China - heeft de ringmus 10.000 jaar lang van de uitbreiding van de landbouw gebruik gemaakt. In Bulgarije zijn tijdens opgravingen in een grot beenderresten van ringmussen aangetroffen in een laag uit 30.000 vóór Christus. Het is niet geweten wanneer de ringmus voor het eerst in België werd gemeld.

* In 1958 zag Mao Zedong dat ringmussen graankorrels meepikten. Prompt vaardigde de Grote Roerganger het bevel uit om de soort uit te roeien. In april 1958 werden 3.000.000 Chinezen gemobiliseerd om in drie dagen tijd met alle mogelijke middelen ringmussen te verdelgen: schieten, vangen, vergiften, lijmen en op slaapplaatsen verstoren met aanhoudend pannengekletter tot ze van uitputting letterlijk uit de lucht vielen. Alleen al in en rond Beijing werden tijdens deze driedaagse mussenoorlog 800.000 ringmussen gedood. Schoolkinderen kregen de taak om elke dag twee dode ringmussen aan te leveren om hun vaderlandsliefde te betuigen. Ironisch genoeg kwamen er na deze actie opeens plagen in de landbouw (insecten) en werd er een heuse campagne opgestart (met voorlichting in scholen) om de ringmussen terug te krijgen.

* Op 28 januari 1997 werden in de haven van Antwerpen 1.236.000 panklare ringmussen (18,5 ton) met een waarde van 82.500 euro in beslag genomen. De sinistere lading kwam uit China en was bestemd voor Italië, waar de vogels gefrituurd als snack zouden worden verkocht. Ook in november 1993 werd een lading van 2 miljoen voor consumptie verpakte ringmussen (32 ton) onderschept in de haven van Rotterdam. De handelswaarde van deze lading werd geschat op 186.000 euro.

Bronnen: Wikipedia
ANWB Vogelgids,
Natuurpunt website.
Tekst en foto's: Wim Bovens

